

MAHATMA GANDHI UNIVERSITY
RESTRUCTURED SYLLUBUS—PGCSS
M A PROGRAMME—SANSKRIT SPECIAL VYAKARANA
Semester – I Course-II Core -II
SANKHYA VEDANTA AND NIRUKTA

Time: 3 hours

Total weight : 30

संस्कृतभाषया उत्तराणि देयानि । देवनागरी लिपिरुपयोक्तव्या ।

I एकं पुटमनतिक्रम्य उत्तरयत

1. सत्त्वादीनां गुणानां स्वरूपं विशदयत
2. त्रिविधदुःखानि विशदयत
3. मनसो लक्षणं प्रतिपादयत
4. कर्मेन्द्रियाणि कानि ?
5. आत्मज्ञाने अधिकारी कः ? विशदयत
6. आचार्यः, सखा, शाखा इति शब्दत्रयस्य निर्वचनं यास्करीत्या प्रदर्शयत ।
7. आस्यम्, चित्तम्, नरकम्, निखण्डु इत्येतेषां निरुक्तिं प्रतिपादयत
8. षड्भावविकाराः के? विशदयत ।

(5 x 1 = 5)

II पञ्चानां पुटद्वयमनतिक्रम्य निबन्धं रचयत

9. प्रमाणादीनां प्रत्यक्षविषयत्वे कारणत्वम् ।

10. व्यक्ताव्यक्तयोर्साधर्म्यं निरूपयत ।
11. सर्गक्रमं विशदयत ।
12. इन्द्रियाणां व्यापाराः ।
13. आत्मानात्मविवेकानुसारं अज्ञानलक्षणम् ।
14. कारणशरीरं किम् ?
15. चत्वारि पदजातानि ।
16. ऋक्, अध्वर्युः, शक्वरी इत्येतेषां निर्वचनं यास्करीत्या विशदयत

(5 x 2 = 10)

III त्रयाणां दीर्घं प्रबन्धमारचयत

17. निपातानधिकृत्य यास्कमतं प्रतिपादयत
18. यास्कोक्तं निर्वचनप्रकारं, साक्षेपप्रतिवचनं संगृहणीत
19. साङ्ख्यानुसारं प्रकृतिस्वरूपं विशदयत
20. साङ्ख्यसम्मतां सृष्टिप्रक्रियामुपपादयत ।
21. पञ्चकोशनिरूपणमात्मानात्मविवेकमाश्रित्य विशदयत ।
22. आत्मानात्मविवेकानुसारेण शरीरलक्षणं प्रदर्श्य तद्भेदान् विशदयत ।

(3 x 5 = 15)